

KLÍČOVÝ ROK

Do prázdných oken si postupně doplňuj program jednotlivých dní.

Sem si můžeš napsat shrnutí tvého dne.

PO	Příjezd			oběd		večeře		Úvod do rituálu + Rituál
ÚT	budíček	snídaně	Servis		oběd		večeře	Rituál
ST	budíček	snídaně	Servis		oběd		večeře	Rituál

ČT	budíček	snídaně	Servis		oběd		večeře		Rituál
PÁ	budíček	snídaně	Servis		oběd	Odjezd			

Mé hodnocení kurzu: .....

.....

Co si z kurzu odvážím: .....

.....

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Na kurzu Klíčení jste zažili pět dní plných aktivit a her. Všechny jsme pro vás připravili tak, aby vám nejen pomohly se lépe poznat a abyste si kurz užili, ale také abychom vám umožnili rozvíjet vaše vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty důležité pro váš osobní rozvoj – dvěma slovy, klíčové kompetence.

A jaké nové klíčové kompetence ve vás tedy s naší podporou klíčily?

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

»» CO kompetence znamená?

- ~ Umět logicky, srozumitelně a kultivovaně vyjádřit své myšlenky.
- ~ Umět naslouchat druhým, reagovat na jejich slova a obhájit svůj názor.
- ~ Rozumět také dalším způsobům komunikace (tedy textům, záznamům, obrazovému materiálu, gestům atd.) a umět je využívat.
- ~ Umět používat nové komunikační technologie.
- ~ Komunikativní dovednosti využívat k lepší spolupráci a soužití s druhými.

»» PROČ je důležitá?

Bez schopnosti se dorozumět není možné vzájemně vyměňovat informace mezi lidmi. Jejich předání tak, aby byly správně pochopeny, je klíčové nejen z hlediska fungování společnosti jako celku, ale i pro vztahy mezi lidmi. Je až překvapivé, kolik konfliktů vzniká pouze na základě nepochopení toho, co má druhý člověk na mysli.

»» ZÁSADY (pravidla a doporučení vybraná s ohledem na kurz Klíčení)

- 1) Srozumitelně se vyjadřujte a prezentujte své myšlenky. Výstižné a jasné vyjadřování je základem každé ústní komunikace. Patří sem také schopnosti správného a zřetelného vyslovování, používání přiměřené rychlosti, rytmu či tempa řeči apod. Důležitý je výběr vhodných komunikačních prostředků s ohledem na cíl projevu, jeho podmínky, okolnosti a adresáty.
- 2) Trénujte i jasné a pochopitelné vyjadřování písemnou formou. I zde je důležitá výstižnost a srozumitelnost, vhodné používání slovní zásoby a volba správné formy. Písemnou komunikaci nejlépe nacvičíte v hodinách slohu; na kurzu jste si ji zkušeli např. při psaní petice.
- 3) Vědomě používejte neverbální komunikaci, přemýšlejte nad tím, jak působíte navenek.
- 4) Nezbytnou součástí komunikace je naslouchání, díky němuž je udržován kontakt s partnerem v rozhovoru. Patří sem také schopnost vlastními slovy shrnout, co bylo řečeno, požádat o doplňující informace nebo schopnost podat či vhodně přijmout zpětnou vazbu.
- 5) Komunikovat znamená také vést dialog a diskusi. Sem patří dovednost vyjadřovat a argumenty obhajovat svůj vlastní názor, držet se tématu, popřípadě schopnost vyslechnout názory a návrhy druhých a respektovat je.

Zdroje: Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1. 9. 2007), Klíčové kompetence v základním vzdělávání (www.rvp.cz, www.msmt.cz, www.vuppraha.cz)

KOMPETENCE PRACOVNÍ

»» CO kompetence znamená?

- ~ Umět za daných podmínek bezpečně pracovat s konkrétními nástroji a materiály.
- ~ Při práci nemyslet jen na sebe, ale i na své okolí.
- ~ Umět využít výsledky své práce při uvažování o tom, co budu chtít v životě dělat, jaké budu volit zaměstnání.
- ~ Mít základní dovednosti potřebné k uskutečnění vlastního podniku.

»» PROČ je důležitá?

Práce je jedna ze základních činností, která nás charakterizuje jako lidské bytosti; bez ní bychom nemohli žít v takovém komfortu, jaký nám moderní společnost poskytuje. Měla by pro nás být nejen povinností, kterou dobře zvládáme, ale i zdrojem uspokojení. To není možné, pokud dobře neposoudíme, co nás baví a v čem jsme dobří.

»» ZÁSADY (pravidla a doporučení vybraná s ohledem na kurz Klíčení)

- 1) Ať už děláte cokoli, berte vždy na vědomí, co máte k této činnosti k dispozici a jaká omezení vám mohou bránit v jejím úspěšném vykonávání..
- 2) Myslete v kontextu, nejen na to, co bezprostředně děláte.
- 3) Zhodnoťte, jak vás to, co děláte, baví a jak vám to jde. Uvažujte, v jakých zaměstnáních by se podobné činnosti mohly objevit.
- 4) Při uskutečňování svého podniku budete zažívat situace v principu podobné situacím, které jste si vyzkoušeli při programu „Zachraňte naši vesnici“, u realizace sociálních spotů a především při plánování a uskutečňování vlastních týmových projektů. Snažte se tyto zkušenosti pozitivně využít!

Zdroje: Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1. 9. 2007), Klíčové kompetence v základním vzdělávání (www.rvp.cz, www.msmt.cz, www.vuppraha.cz)

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

» CO kompetence znamená?

- ~ Umět spolupracovat ve skupině a vytvářet pravidla práce v týmu.
- ~ Podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu – zachovávat ohleduplnost a úctu při jednání s druhými lidmi.
- ~ Umět přispívat do diskuse a chápat potřebu dobré a příjemné spolupráce s druhými v týmu.
- ~ Mít pozitivní představu o sobě samém a být zdravě sebevědomý.

» PROČ je důležitá?

Pokud chcete úspěšně dosáhnout svého cíle a přitom být také pracovat v příjemném prostředí a dobře vycházet s lidmi kolem sebe, je základem znát sebe sama, věřit si a umět jednat s druhými. Předpoklad toho tvoří znalost svých možností a limitů, respekt k sobě i k ostatním, schopnost empatie, snaha vyjít vstříc a v případě neshody ochota udělat kompromis. Spolupráce s dalšími lidmi je základem fungování jedince ve společnosti, ale i v rodině a ve vztazích s přáteli.

» ZÁSADY (pravidla a doporučení vybraná s ohledem na kurz Klíčení)

- 1) Snaha i touha dosáhnout stanoveného cíle je „hnacím motorem“ úsilí, které aktivně vyvíjejí všichni členové skupiny. Důležité je umět si společně určit pravidla, která pomáhají všem členům být spolu a dobře spolupracovat, a nadále je respektovat. Příkladem mohou být pravidla, která jste si určovali na kurzu nebo ve třídě.
- 2) Buďte loajální ke svému týmu – naučte se umět obhájit výsledek společné práce, i když můžete mít na věc sami za sebe částečně jiný názor.
- 3) Během spolupráce může docházet k nejrůznějším situacím, se kterými je zapotřebí vyrovnat se rychle a konstruktivně. Je proto důležité, aby spolupracující členové skupiny dokázali požádat o pomoc, když ji potřebují, nebo sami pomoc poskytovali, když vidí, že ji potřebují druzí.
- 4) Klíčová je pozitivní atmosféra ve skupině, vyznačující se přirozenými, situačně přiměřenými emočními projevy, citovou vřelostí a otevřeností. Sehrává při dosahování společných cílů důležitou roli. Napomáhá jí vzájemný respekt, diskuse, ochota naslouchat, podporování přírodních námětů, vzájemné povzbuzování i společně prožívaná radost z úspěchů. Nejde o to zříci se kritiky a kritického náhledu; kritické výhrady mohou projevit všichni zúčastnění. Konflikty však nesmějí být destruktivní. Rozdílná stanoviska nebo názory jsou pronášeny bez zášti, s logikou a nadhledem. Skupina má stále na paměti, že cílem je dospět k vyřešení úkolu, ke společnému závěru, konkrétnímu postupu, dohodě.
- 5) Smyslem zpětné vazby je pomoci členům skupiny dozvědět se něco o sobě, o vlivu jejich konání nebo chování na ostatní, na průběh či výsledek společného úsilí. Má napomoci identifikovat to, v čem je jejich počínání neadekvátní a co je na něm zapotřebí změnit, aby byl výsledek společného úsilí kvalitnější. Stejně tak však umožnit identifikovat to, v čem si členové skupiny vedou dobře a co by mělo zůstat nezměněno.

Zdroje: Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1. 9. 2007), Klíčové kompetence v základním vzdělávání (www.rvp.cz, www.msmt.cz, www.vuppraha.cz)

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

»» CO kompetence znamená?

- ~ Umět vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni a rozpoznat a pochopit problém.
- ~ Umět vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.
- ~ Umět samostatně řešit problémy vhodným způsobem.

»» PROČ je důležitá?

Ze zkušenosti všichni víme, že pokud řešení problému odkládáme na později, vyrostete z něj zpravidla velký průšvih. Druhý důležitý poznatek je, že při řešení nějaké problematiky, čili komplexního jevu, který nám neposkytuje návod k postupu, je zapotřebí samostatnosti, rozhodnosti a aktivního přístupu.

Jak hledat řešení a nikoliv jen bariéry, jak se už od raného věku naučit ponořit do jádra problému nebo problematiky, postavit se jim čelem, rozhodovat se a jednat (a nikoliv jen čekat, že se nějak vyřeší samy nebo nám někdo řekne, co máme dělat) – to vše učí právě tato kompetence. Čím samostatněji a úspěšněji si při tom počínáte, tím větší šanci uspět budete mít ve škole, budoucím zaměstnání i v každodenním životě.

»» ZÁSADY (pravidla a doporučení vybraná s ohledem na kurz Klíčení)

- 1) Učte se: rozpoznat včas problém a správně ho pojmenovat; posoudit problém a zařadit ho do situačního kontextu; umět se podívat na problém z různých úhlů; promyslet nejen důsledky problému, ale zabývat se už jeho samotnými příčinami.
- 2) Naučte se klást si správné otázky, které vám poskytnou cestu k podstatě a návod k řešení problému. Hledejte ve vhodných zdrojích odpovědi na ně, ověřujte jejich věrohodnost a testujte funkčnost pro řešení problému.
- 3) Plánujte různé možnosti řešení problému, ověřujte a vybírejte tu nejlepší variantu.
- 4) Nevyhýbejte se řešení problému.
- 5) Nenechte se odradit nezdarem a v případě potřeby požádejte druhé o pomoc.
- 6) Naučte se své řešení problému obhájit, diskutovat o něm a nést za něj odpovědnost.
- 7) Zhodnoťte, zda byl vaším postupem problém úspěšně vyřešen či nikoliv, a zkušenosti získané v průběhu řešení problému dále využívejte.

Zdroje: Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1. 9. 2007), Klíčové kompetence v základním vzdělávání (www.rvp.cz, www.msmt.cz, www.vupraha.cz)

KOMPETENCE OBČANSKÉ

»» CO kompetence znamená?

- ~ Umět respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich hodnot a vcítit se do jejich situací; odmítat útlak, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- ~ Chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- ~ Umět dle svých možností poskytnout pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích.
- ~ Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví.
- ~ Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodovat se v souladu s ochranou zdraví a udržitelného rozvoje společnosti.

»» PROČ je důležitá?

Občanské kompetence jsou takové znalosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty, které umožní žákům v dospělosti plnohodnotné zapojení do života občanské společnosti. Tyto kompetence zahrnují osobní, mezilidské, mezikulturní, sociální a občanské kompetence a pokrývají všechny formy chování, které jedince připravují na jeho efektivní a konstruktivní účast na společenském a pracovním životě, a to ve stále rozmanitějších společnostech, a na řešení případných konfliktů. Občanské kompetence jedince na základě znalostí sociálních a politických koncepcí a struktur připravují na plně aktivní demokratické zapojení do občanského života.

»» ZÁSADY (pravidla a doporučení vybraná s ohledem na kurz Klíčení)

- 1) Respektujte sebe, respektujte druhé.
- 2) Neublížte druhým psychicky ani fyzicky a mějte v sobě odvalu a ochotu postavit se na obranu těch, jimž je ubližováno.
- 3) Uvažujte o tom, proč existují zákony a pravidla. Vnímejte je jako to, co zajišťuje ochranu jedince před bezprávím, protože naše svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhých. Respektujte tato pravidla a zákony.
- 4) Učte se neustále dle svých možností poskytnout pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích.
- 5) Vnímejte se jako součást společnosti – jako jedinec, který má nejen povinnosti, ale i práva; jako někdo, kdo při zachování respektu k ostatním má možnost, právo i schopnost kolem sebe něco změnit.
- 6) Nevnímejte sebe sama jako izolovaného jedince, ale jako člověka žijícího ve společnosti a s odpovědností k ní: společnosti, pro kterou je důležitá její minulost (tradice a historie) i bezpečná budoucnost (podmíněná péčí o životní prostředí a udržitelný rozvoj).

Zdroje: Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1. 9. 2007), Klíčové kompetence v základním vzdělávání (www.rvp.cz, www.msmt.cz, www.vuppraha.cz)

PRINCIPY TÝMOVÉ SPOLUPRÁCE

Fungující tým je skupina lidí, která má **rozdělené úkoly a role** (viz handouty PŘEDNOSTI ČLENŮ NAŠEHO TÝMU a IDEÁLNÍ ROLE V TÝMU), **pracuje na společném cíli** a platí pro ni, že:

$$1 + 1 + 1 + 1 > 4$$

Znamená to, že členové týmu dohromady **dokážou víc, než je součet jejich samostatných snah**. **Umění spolupráce** je třeba se učit a kultivovat jej, zřídka kdy přichází samo.

DŮLEŽITÉ POZNATKY:

- ~ Žádný tým **není nikdy ideální** – každý však může dokázat dosáhnout svého cíle, pokud se naučí dobře spolupracovat.
- ~ Přátelství mezi lidmi v týmu ještě nemusí mít vliv na dobrou spolupráci, ale vzájemný **respekt** a **otevřená komunikace** ano.
- ~ Správný tým je **demokratický** – všichni mohou spolurozhodovat o tom, co se bude dít.

ŠÉF TÝMU A STYLY ŘÍZENÍ

Pro většinu lidí je praktické, aby jejich tým někdo vedl – byl šéfem týmu (nebo také manažerem, bossem, leaderem – jako kdo chce). Tento šéf odpovídá za to, aby se celý projekt uskutečnil, zpravidla je i jeho zástupcem.

Pro týmy složené ze spolužáků se zpravidla nejvíce osvědčuje **participativní styl řízení** týmu, kdy se všichni podílejí na rozhodování, co, jak a kdy se stane, a každý řeší své úkoly podle svého. Hodně lidí ale naopak potřebuje „postrkovat“ a dostávat jasné a přesné instrukce, co má udělat. Takovým lidem může lépe vyhovovat více **autoritativní přístup**. Je dobré se předem lidí v týmu zeptat, co je pro ně nejlepší – třeba tím, že každý člen za sebe vyplní následující kartičku:

Jak na mě? (aneb co potřebuji, abych dokončil svůj úkol?)

.....

.....

.....

.....

„ČASOPES“ TÝMU

Velkým ulehčením pro šéfa týmu a efektivním řešením pro projekt může být, když tým má svého „časopsa“. Je to člověk, který hlídá termíny – jeho úkolem je celý tým včetně šéfa popohánět, aby se vše uskutečňovalo včas.

POTÍŽE V TÝMU A JEJICH MOŽNÁ ŘEŠENÍ

Podívejte se na následující možné potíže v týmu a návrhy, „co s tím“.
Napadá vás ještě něco?

CO MŮŽE BRÁNIT EFEKTIVNÍ SPOLUPRÁCI?

JAKÉ JSOU MOŽNOSTI ŘEŠENÍ?

Tým se hádá...

* málo informací mezi členy, nedostatečná komunikace

> pravidelné schůzky pro všechny členy týmu
> .....

* ignorování názorů některých členů týmu, přílišné prosazování jiných

> dát v týmu možnost vyjádřit se každému, naslouchat si a o důležitých rozhodnutích hlasovat

* .....

> .....
> .....
> .....

Tým neplní své úkoly...

* nízká motivace

> cíl projektu by měl být realistický, konkrétní a časově ohraničený
> každý člen v týmu by si měl být vědom, co projekt přináší jemu osobně (tedy nejen naplnění cíle projektu samo o sobě, ale i rozvoj vlastních dovedností, získání prestiže ve škole a jejím okolí atd.)
> každý v týmu by měl mít úkol, který ho baví
> společné schůzky týmu lze spojit s něčím příjemným (posezení v čajovně, sport...)

* .....

> .....
> .....
> .....

* .....

> .....
> .....
> .....

ŘEŠENÍ NEOBVYKLÝCH PROBLÉMŮ

Některé úkoly, se kterými se setkáte na kurzu, mohou být pro vás trochu neobvyklé.

I na překvapení se dá připravit – a je to příprava velmi praktická, protože život přináší samá překvapení...

*Sedm kroků,
jak postupovat
při neobvyklých úkolech*

1. Ujasnit si zadání

- ~ Rozumíte všemu? Ujasněte si zadání úkolu, zeptejte se, pokud něco není jasné.
- ~ Potvrďte si, jaké zdroje máte k dispozici: LIDÉ, ČAS a MATERIÁL.
- ~ Popište úkol svými slovy, zdůrazněte dovednosti, jaké budou potřeba.
- ~ Pozor na předčasné hodnocení a návrhy řešení.

2. Co je cílem?

- ~ Vyjádřete, co je cílem úkolu, co má být výsledkem (konstrukce modelu, 5 vět, ...).
- ~ Určete si, co budete považovat za úspěch, abyste mohli zhodnotit, jak jste si vedli.

3. Nápady, možnosti řešení

- ~ Vymyšlení možných postupů nejčastěji probíhá formou skupinového BRAINSTORMINGU = bouře mozků: navrhnete více variant, ale v této fázi se nápady jen registrují, pozor – nehodnotí se!
- ~ Nebojte se říkat i zdánlivě nesmysly, rozvíjejte nápady druhých.
- ~ Dejte prostor všem členům skupiny přispět svým nápadem.
- ~ První nápad není poslední, nenechte se strhnout k okamžité realizaci první myšlenky.

4. Výběr nápadu

- ~ Zvažte všechny nápady.
- ~ Posuďte plusy a mínusy, přednosti a nedostatky a rizika každého nápadu.
- ~ Zamyslete se nad realizovatelností nápadu.
- ~ Nakonec ROZHODNĚTE, jaké řešení budete realizovat.

5. Plán, jak budete postupovat

- ~ Určete, jaké kroky a v jakém pořadí uskutečníte.
- ~ Odpovězte si na otázky: CO – KDO – KDY – KDE – JAK.

6. Provedení akce, realizace

- ~ Postupujte podle plánu a průběžně jej kontrolujte.
- ~ Respektujte pokyny a pravidla.

7. Zhodnocení

- ~ Po skončení projektu zhodnoťte postup – co bylo dobré a co by šlo příště udělat lépe.
- ~ Okomentujte, zda jste dosáhli cíle a jaké je osobní uspokojení členů týmu.

Zdroje: materiály Prázdninové školy Lipnice, o. s.

KOMUNIKACE

Co by měla dobrá komunikace dodržovat?

Otevřenost

Dokážu jasně říct, co cítím a jak to myslím.

Přesnost

Říkám jen pravdu, nic si nevymýšlím.

Pozitivnost

Říkám více to hezké než to ošklivé.

Respektování

Nechám druhého mluvit a poslouchám, co říká.

Tvořivost

Říkám jen svá slova, neopakuji cizí myšlenky.

Účelnost

Říkám pouze to, co je důležité; neplýtvám časem ostatních.

Zdroje: upraveno podle VALENTA, Josef. *Učíme (se) komunikovat*. Kladno: AISIS, 2005. ISBN 80-239-4514-9.

PREZENTACE

Desatero prezentace:

1. MLUVIT NAHLAS A SROZUMITELNĚ
2. HLÍDAT SI ČAS
3. VYBRAT PODSTATNÉ VĚCI
4. UDRŽOVAT OČNÍ KONTAKT S POSLUCHAČI
5. NEPOUŽÍVAT DLOUHÉ VĚTY A CIZÍ SLOVA
6. VHODNĚ GESTIKULOVAT
7. DOBŘE VYPADAT
8. BÝT PŘEDEM PŘIPRAVEN
9. BAVIT PUBLIKUM
10. MÍT ORIGINÁLNÍ NÁPADY

ZPĚTNÁ VAZBA

Poskytování zpětné vazby

Na vyžádání

Zpětná vazba je neúčinnější, pokud o ni dotyčný člověk sám stojí a vyžaduje ji. S poskytnutím zpětné vazby by však měl přinejmenším souhlasit.

Šprávný čas a místo

Poskytování zpětné vazby vyžaduje alespoň základní soukromí a přiměřený čas.

Popis skutečnosti, ne hodnocení

Popisujte, co člověk řekl nebo udělal, ale nehodnoťte, zda je to správné či špatné.

Konkrétně, ne obecně

Popisujte, co jste skutečně viděli v konkrétní situaci, nesnažte se zobecňovat své poznatky.

Zmiňte důsledky

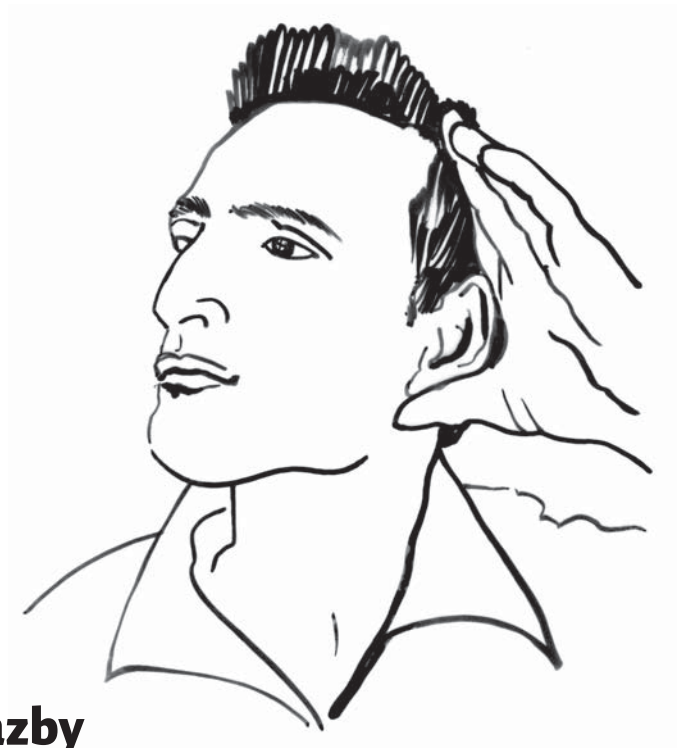
Do vyjádření zahrňte konkrétní důsledky, které dané jednání nebo situace způsobuje.

Úplnost, poctivost

Zahrňte veškeré své reakce na chování druhého, včetně toho, jak jste se v danou chvíli cítili.

Vyrovnanost

Nesoustřeďujte se ve svém popisu pouze na to, co způsobilo obtíže. V každém jednání jsou obvykle přítomny pozitivní i negativní aspekty.

Přijímání zpětné vazby

Aktivně naslouchat

Je třeba pozorně vnímat a pamatovat si (tedy i písemně zaznamenávat) přijímané informace.

Ubezpečit se, že správně rozumím

Užitím otevřených otázek je dobré přezkoumat informace, které nejsou dostatečně zřetelné nebo jednoznačné. Je možné se ptát na další příklady podobného jednání.

Neobhajovat se

Je snadné, ale obvykle neužitečné začít vysvětlovat, proč jste určitou věc udělal/a právě takovým způsobem.

Nechat si právo vyhodnocení

Je třeba si nechat dostatek času k promyšlení informací a kriticky zhodnotit, zda je pro vás důležité měnit některé rysy vašeho chování.

Poděkovat

Upřímně a správně podaná zpětná vazba je pro vás užitečným darem, za který je správné poděkovat, i když v něm třeba převládla negativa.

Zdroje: materiály Outward Bound, Česká cesta a Prázdninová škola Lipnice, o. s.

ARGUMENTACE

Diskuse

Diskuse je věcný rozhovor několika osob nad určitým tématem, jehož cílem není rozhodovat, nýbrž věc pečlivě rozebrat z různých stránek, shromáždit argumenty a případně připravit půdu pro racionální rozhodnutí.

Diskuse od účastníků vyžaduje:

- ~ věcnost: věnovat se tématu a argumentovat, nikoli napadat nebo přerušovat;
- ~ otevřenost: nevyklouzat nikoho, kdo může k danému tématu přispět;
- ~ poctivost: podstatné informace nesmějí účastníci zatajovat nebo tvrdit něco, čemu sami nevěří;
- ~ trpělivost: pochopení argumentů druhého může vyžadovat čas;
- ~ zdvořilost: která vyjadřuje společný zájem všech na každé věcné informaci.

Argumentace

Argumentace je přesvědčování na základě uvádění důvodů, které mají vést k přijetí toho, co je předkládáno.

Argumentace může vycházet z různých základů:

- ~ Věcná argumentace může vycházet například z pozorování a zkušenosti (vlastních i cizích poznatků a vjemů).
- ~ Vytváření a vnímání argumentace je ovlivněno i vědomým a podvědomým reflektováním osobních zájmů a meziosobních vztahů.
- ~ Zvažování argumentace má nejen racionální stránku, ale hrají v něm roli i kulturně-sociální rámec, předporozumění a předsudky, mimoracionální hlediska (například emoce), schopnosti, návyky a struktura myšlení jednotlivců atd.

PŘÍPRAVA ARGUMENTACE

- ~ důkladná příprava: hledat podpůrné argumenty, mít jich dostatek
- ~ vystavět argumentaci na obecně přijatelném postoji, který může sdílet většina; najít něco, s čím mohou ostatní souhlasit

SKLADBA ARGUMENTŮ

- ~ kontext: nastínit, přiblížit
- ~ fakta: podpůrný & konkrétní argument
- ~ protiargument: nepřejít, nepotlačit, ale přiznat a využít
- ~ vlastní názor: šetřit formulacemi „já si myslím“, „jsem přesvědčen“...
- ~ emoce: vtáhnout posluchače emocionálně
- ~ konkrétní příklady: podpořit svůj názor
- ~ úderný závěr

METODA 5 VĚT

- ~ ZÁKLADNÍ PRINCIPY:
  - › Ke každému argumentu / věci, o kterém mluví hovoří, by měl říci 5 vět.
  - › Nejprve nastiňte situaci / problém a pak navrhněte řešení.
  - › Nezačínajte svým hlavním tvrzením / argumentem, který byste dále vysvětlovali.
- ~ PRVNÍ VĚTA
  - › Řečena jako úvod.
  - › Uvádí do tématu či předmětu hovoru.
  - › Zároveň připravuje na to, aby následující informace byly správně oceněny a ohodnoceny.
- ~ DRUHÁ, TŘETÍ, ČTVRTÁ VĚTA
  - Posluchačům jsou předloženy 3 argumenty:
    - › ne méně než 3 >>> aby nevyvstal dojem, že je argumentů málo
    - › ne více než 3 >>> nepřetěžovat schopnost publika vnímat
    - >>> nerozměňovat, nezhodnocovat předchozí argumenty
- ~ PÁTÁ VĚTA
  - › Závěrečná teze argumentace.
  - › K této větě řečník míří od samého začátku.
  - › Předchozí věty pro ni vytvářejí prostor.

PŘI ARGUMENTACI

- ~ klidné podání
- ~ přesvědčivost
- ~ pozitivní formulace
- ~ nečíst z papíru
- ~ dotažení argumentu – nenechat ho jen tak „viset ve vzduchu“
- ~ pozor na protiřečení

OTÁZKY

Jak se dobře ptát

Otázky můžeme rozdělit do několika skupin. Nás budou zajímat dvě hlavní:

- a) uzavřené otázky
- b) otevřené otázky

UZAVŘENÉ OTÁZKY

Uzavřené otázky jsou takové otázky, na které se dá jednoznačně odpovědět „ano“ – „ne“.

Uzavřené otázky používáme, pokud chceme **jednoznačnou a konkrétní odpověď**.

Také je můžeme použít v případech, kdy situace začíná být **vleklá a chceme ji urychlit**.

Uzavřených otázek ale **nesmí být mnoho za sebou**, aby dotazování nevypadala jako **výslech**.

Uzavřené otázky mohou také nabízet **několik možných variant odpovědí**, ze kterých si dotazovaný vybírá jednu nebo více odpovědí, které se nejvíce blíží jeho názoru. Tento typ otázek je vhodné použít v případech, že **znáte většinu možných odpovědí**.

Příklady:

„Pojedeš na prázdniny k moři v červenci, nebo až v srpnu?“

„Už ses rozmyslel, jestli pojedeš k babičce, nebo k tetě?“

„Chcete něco znovu vysvětlit?“

„Nemyslíte, že by vám to prospělo?“

VÝHODY UZAVŘENÝCH OTÁZEK:

- * umožňují jednoduché vyplnění odpovědi,
- * nasměrování dotazovaného na to, co nás zajímá
- * snadné zpracování odpovědí

NEVÝHODY UZAVŘENÝCH OTÁZEK:

- umožňují nahodilé vyplnění
- sugestivní odpovědi
- nemusí vystihnout názor dotazovaného
- složitější na vytváření

OTEVŘENÉ OTÁZKY

Na otevřené otázky se naopak jednoznačně odpovédět „ano“ nebo „ne“ nedá, musí se na ně reagovat celou větou.

V otevřené otázce se může dotazovaná osoba vyjádřit svými slovy podle vlastního uvážení. Nedostává na výběr z předpřipravených variant odpovědí.

Příklady:

- „Jak vycházíš se svými sourozenci?“
- „A jak se tvářil, když jsi mu to řekl?“
- „Jak jste dosáhla tak skvělého výsledku?“
- „V čem vidíte rozdíl?“

VÝHODY OTEVŘENÝCH OTÁZEK:

- * umožňují získat odpověď, která tazajícího nemusela napadnout
- * věrněji zachycují pohled dotazovaného na otázku, jelikož není omezen variantami odpovědi
- * podněcují dotazovaného k hlubšímu zamyšlení
- * jsou užitečné, nelze-li efektivně definovat nebo vypsát všechny možné odpovědi
- * hodí se jako úvodní otázky, které napomáhají získat kontakt s dotazovaným

NEVÝHODY OTEVŘENÝCH OTÁZEK:

- volnost odpovědi znesnadňuje následné zpracování
- může být obtížné odpověď interpretovat
- kvalita odpovědi je ovlivněna verbálními schopnostmi dotazovaného

PRAVIDLA

Potřebujeme pravidla?

POTŘEBUJÍ MÍT LIDÉ STANOVENA JASNÁ PRAVIDLA PRO SPOLEČNÉ SOUŽITÍ?

NEBO SI KAŽDÝ MŮŽE DĚLAT, CO CHCE A VŠE BUDE FUNGOVAT?

K ČEMU JSOU DOBRÁ PRAVIDLA VE ŠKOLE?

A KDO BY JE MĚL VYTVÁŘET?

Co se může stát, nejsou-li stanovena jasná pravidla a nikdo za nic nezodpovídá?

Zkus navrhnout pravidla pro to, aby mohla třída fungovat i bez učitele, který ji stále kontroluje.

Pro každé pravidlo zvažuj i jeho opodstatnění, tak abys uměl/a svůj návrh ostatním vysvětlit.

Společně pak své návrhy vypište na tabuli.

Je možné, že i vás trápí nějaký problém, nebo že ve vaší škole nefunguje vše tak, jak by mělo.

Rozdělte se do tří skupin: okolí školy, prostředí školy, prostředí třídy. V jednotlivých skupinách

sepište seznam problémů a ne zcela fungujících věcí. Z každé skupiny vyberte dva největší

problémy, které napíšete na tabuli. Zkuste pro tyto problémy společně navrhnout pravidla,

která by přispěla k jejich řešení.

JAKÁ MÁTE PRAVIDLA V CELÉ ŠKOLE?

JAKÁ DODRŽUJETE PRAVIDLA DOMA?

BRAINSTORMING

Brainstorming

- ~ Technika používaná v mnoha oborech.
- ~ Cílem je dosáhnout co nejvíce nápadů, proto je v průběhu zakázána kritika a autocenzura i těch největších zdánlivých hloupostí (tedy pokud je někdo záměrně nevymýšlí), stejně tak není záhodno o jednotlivých myšlenkách dále přemýšlet.
- ~ Můžete jej použít v rámci týmu před začátkem přípravy projektu.
- ~ Na konci je třeba se nad nápady zamyslet, vyškrtat nesmysly a duplicity a zformulovat je do větších celků.

Zkuste společně formou brainstormingu vymyslet téma vašeho sociálního spotu:

.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Poznámky:

- 1) První nápad není poslední.
- 2) Prostor mají všichni.
- 3) Zdánlivý „nesmysl“ může být skvělý nápad.
- 4) Čím více nápadů, tím bohatší výběr.

SÍŇ HRDINŮ

	KDO BY MOHL BÝT NA OBRÁZKU?	KDO SI ASI TOHOTO HRDINU ZVOLIL?
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
34		
35		

HRDINA

Kdo je to hrdina a co je to idol? Stává se, že pokud se někoho zeptáte, kdo je jeho hrdina, představí vám spíš někoho, kdo pro něj ve skutečnosti představuje idol. Jak to tedy vlastně je?

Idol

Idol (někdy také říkáme modla) původně znamenal zobrazení boha. Dnes toto slovo používáme i v přeneseném smyslu, kdy označuje člověka, který je předmětem přemrštěného obdivu, uctívání, zbožňování; často to bývají třeba celebrity (například sportovci, herci nebo zpěváci).

Hrdina a hrdinství

Kdo je to vůbec hrdina? Nejjednodušeji řečeno někdo, kdo koná **hrdinské skutky**; někdo, jehož vlastností je **hrdinství**.

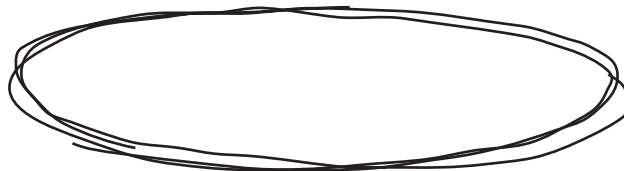
Podle řeckého filosofa Platóna je hrdinství (nebo také statečnost) jednou ze tří základních ctností, které činí člověka spravedlivým. Dalšími dvěma jsou moudrost (*sofia, sapientia*) a uměřenost (*sófróné, temperantia*).

Pro každého z nás může být hrdinou někdo jiný. Pro někoho to může být někdo, kdo zachraňuje životy, bojuje za svobodu, nebo třeba ten, kdo poctivě žije podle přísných pravidel. Pro někoho to může být živý člověk, pro někoho smyšlená postava, kterou zná jen z příběhů. Nelze univerzálně rozdělit lidi na hrdiny a „nehrdiny“ a stoprocentně určit, kdo hrdina je a kdo ne.

Často ale bývá jako hrdina spatřován někdo, kdo **dává něco v sázku nebo se i vzdává něčeho, na čem mu záleží, aby nesobecky prospěl někomu druhému.**

Každý z nás se může hrdinou stát – pokud dokážeme překonat sami sebe, posunout své hranice, přidat svému životu nový smysl.

1) Kdo je hrdinou pro tebe?

2) Proč je pro tebe hrdinou?

3) Jaké jsou podle tebe nejdůležitější vlastnosti nebo dovednosti, které by hrdina měl mít?

4) Pro jaký čin, který jsi vykonal, bys mohl být za hrdinu považován ty?

PETICE

Petice je jedním z nástrojů, kterým lze vyjádřit názor určité skupiny lidí na konkrétní záležitost a pokusit se tím ovlivnit rozhodování o ní – například u zastupitelů či úředníků, ale i jinde. Petiči se lze v zásadě domáhat čehokoli, nesmí se jí však zasahovat do nezávislosti soudu a vyzývat k porušování ústavy a zákonů. Podávání petic upravuje zákon č. 85/1990 Sb. o právu petičním. Účinnost petic bývá někdy zpochybňována, nicméně mnoho příkladů jejich potenciál potvrzuje.

Petici lze využít také třeba v rámci školy, kde můžete být mnohem úspěšnější než na úřadě. Při komunikaci s vedením školy buďte slušní a vstřícní – vaším cílem je vedení přesvědčit, nikoli na ně agresivně tlačit.

Jak na to?

- 1) **Petice musí být písemná.**
- 2) **Petici může sepsat jednatel nebo lze s ostatními vytvořit petiční výbor.** Členové petičního výboru jsou povinni určit osobu starší 18 let, která je bude zastupovat ve styku se státními orgány, ale oni sami mohou být i mladší.
- 3) **Na petici musí být uvedeno následující:**
  - ~ text petice;
  - ~ jméno, příjmení a bydliště toho, kdo petici sestavil, nebo jména, příjmení a bydliště všech členů výboru;
  - ~ jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je oprávněn členy petičního výboru zastupovat;
  - ~ adresát petice (správní orgán) a datum.
- 4) **Podpisy:**
  - ~ Každá osoba, která petici podepíše, musí uvést: jméno a příjmení, bydliště a svůj podpis. Nemusí tedy uvádět rodné číslo.
  - ~ Petici může podepsat i cizinec. (Listina základních práv a svobod, čl. 18, stanoví, že petiční právo má každý, tedy i cizinec. Pokud nemůže uvést trvalý pobyt, uvede adresu faktického pobytu.)
  - ~ Shromažďováním podpisů na místě přístupném veřejnosti může být pověřena osoba, která dosáhla věku 16 let.
  - ~ Petice a podpisové archy mohou být vystaveny též na místech přístupných veřejnosti, k čemuž není potřeba povolení státního orgánu (pro zábor veřejného prostranství apod.) ani to nemusíte oznamovat (jako u veřejného shromáždění). Při shromažďování podpisů však nesmí dojít k omezení provozu motorových a jiných vozidel a k rušení veřejného pořádku.
- 5) **Přijmutí petice**
Petiční archy je nejlepší doručit osobně konkrétnímu člověku na daném úřadě nebo zastupitelstvu.

PETICE NA INTERNETU

V současné době se petiční akce začínají čím dál častěji objevovat i na internetu. Internetová prezentace může napomoci propagaci petice, a tedy získání většího počtu signatářů. Podpisy získané přes internet však mají pouze symbolickou platnost, neboť český zákon zatím možnost podpisu petice přes internet nezná. Přes tyto nevýhody internetová petice své místo v občanské angažovanosti má.

Odkazy a kontakty

Zákon o právu petičním 85/1990 Sb.

Občanská společnost – návod k použití [online]. [cit. 2012-06-06]. Dostupné z: <http://obcan.ecn.cz/>

Zdroje: GAJDOŠ, Lukáš, Karel STRACHOTA a Ludmila SOUČKOVÁ (eds.). *Kdo jiný?*. Praha: Člověk v tísni, 2010. ISBN 978-80-86961-99-6.

PROSLOV

Veřejná řeč, projev či proslov (starořecky *retra*, latinsky *oratio*) je **rétorická forma**, text určený k veřejnému pronesení a mající za cíl přesvědčit posluchače o pravdě a argumentech autora (orátora).

Rétorika má dlouhou tradici už od starověkého Řecka, kdy se pěstovala stejně jako filosofie nebo matematika jako vážená a důležitá disciplína. Je také vedle gramatiky a dialektiky jedním ze tří původních svobodných umění (tzv. trivium), která se vyučovala na středověkých univerzitách. Mezi známými řečníky byli vždy především **politici**, kteří se pomocí přesvědčivých projevů a proslovů snažili získat své voliče. Dobrý řečník ale zdaleka nemusí vždy přesvědčovat o dobré věci – mezi skvělé řečníky patřil nejen Cicero, ale třeba i Adolf Hitler. Proslov mohou používat **nejen politici, ale také každý člověk, který potřebuje okolí přesvědčit o své věci**. Velmi často se používá při **veřejných debatách**, kde se probírají důležitá společenská témata za účasti kohokoli, kdo se o dané téma zajímá.

Jak připravit proslov, který zaujme?

Inspirovat vás mohou následující body:

POSLUCHAČI

Myslete na lidi, kteří budou váš proslov poslouchat. Jací to jsou lidé? Co od vás očekávají? Co chtějí slyšet? Co nechtějí slyšet? Jakým jazykem mluví?

SROZUMITELNOST

Proslov, kterému není rozumět (ať už kvůli zmatenosti obsahu nebo třeba kvůli příliš tichému přednesu) posluchače spíše podráždí než zaujme.

INTERAKTIVITA

Pokud chcete své posluchače probrat, nechte projevit i je. Položte jim otázku, na kterou vám mohou všichni zakřičet jednoslovnou odpověď – projev tak získá na síle.

LOGIKA a ARGUMENTACE

Projev by měl sledovat určitou logickou linku a používat argumenty, které posluchače přesvědčí o tom, že řečník má pravdu.

STRUKTURA

Strukturujte svůj proslov! Začněte oslovením posluchačů a důvodem, proč k nim mluvíte, zakončete jej výzvou, kterou chcete, aby se řídili. A nezapomeňte poděkovat za pozornost.

HESLA

Pokud chcete být skutečně úderní, můžete v proslovu použít hesla, která svou jednoduchostí a možností je provolávat posluchače vybudí – ať už jen k jejich provolávání nebo k činům.

DĚLKA

Přizpůsobte délku svého projevu možnostem svých posluchačů a vlastním rétorickým schopnostem. Proslov by neměl posluchače ukolébat ke spánku, ale v optimálním čase jim říci to podstatné a na závěr je vyzvat k činům.

JASNÝ ZÁMĚR

Z proslovu by posluchačům mělo být zřejmé, k čemu je vyzýváte a o čem je chcete přesvědčit.

SOCIÁLNÍ SPOTY

NÁZEV ŠTÁBU:

.....

NÁZEV SOCIÁLNÍHO SPOTU:

.....

TÉMA SPOTU (NA JAKOU SKUTEČNOST SPOT UPOZORŇUJE):

.....
.....

CÍL SPOTU (CO BY MĚL DIVÁK PO ZHLÉDNUTÍ SPOTU VĚDĚT/CÍTIT APOD.):

.....
.....
.....
.....

ROLE VE ŠTÁBU:

Námět a scénář:

Režie:

Design (scéna, rekvizity, kulisy, kostýmy):

Zvuk:

Hrají:

Kamera:

Podpora/produkce:

NÁŠ CÍL, NÁŠ TÝM

Pokud chceš něco změnit, je dobré nebýt na to sám.

Zkus najít 4–7 spolužáků, kteří se zajímají o stejné téma jako ty, a pokus se je přesvědčit o svém nápadu.

Nebo se naopak nech přesvědčit dobrým nápadem někoho jiného a připoj se k němu!

Všichni v týmu si budou rovni, nikdo zatím nebude „šéf“ – role si rozdělíte později.

CO CHCEME ZMĚNIT – CO JE NAŠÍM CÍLEM?

PRO KOHO TO DĚLÁME?

CÍLOVÁ SKUPINA: .....

KDO DO TOHO PŮJDE?

NÁZEV NAŠEHO TÝMU: .....

ČLENOVÉ TÝMU:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....

PROJEKT!

Máme spoustu nápadů. A TEĎ JAK DÁL?

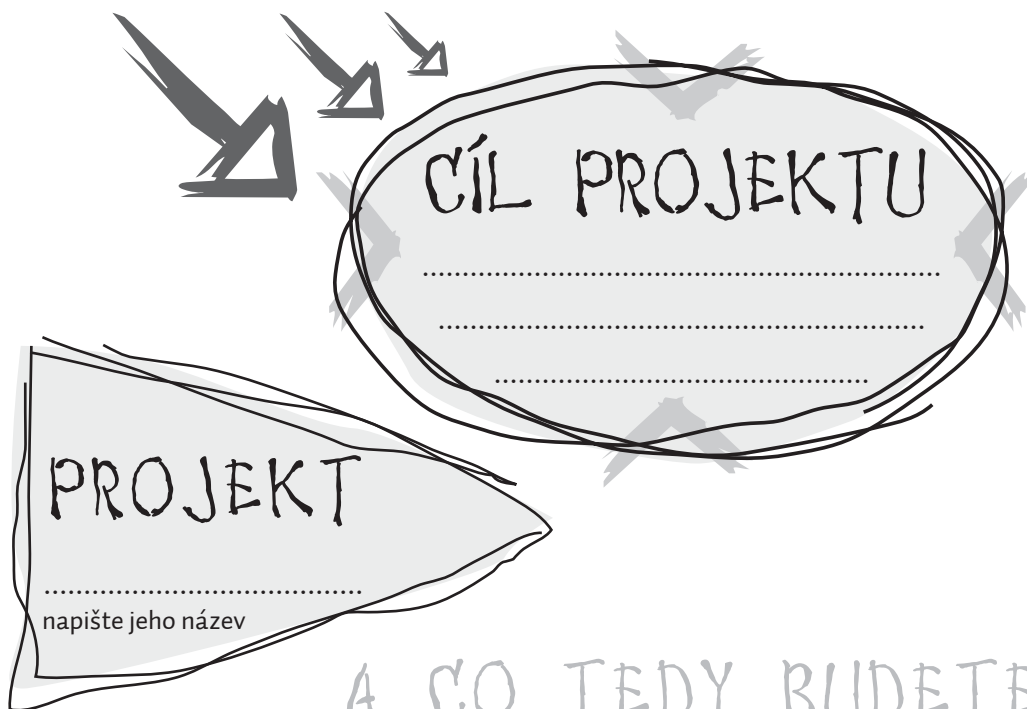
Ať už děláme cokoli složitějšího, ať jsme manažeři nebo stavitelé, musíme si vždy práci dobře naplánovat a ujasnit si, jaké kroky postupně mohou vést k cíli.

POJĎME TEDY DO TOHO – UDĚLEJTE SI PLÁN! Zkuste to podle vzoru níže.

Vyberte NEJLEPŠÍ NÁPAD z brainstormingu a napište si ho buď do tohoto handoutu, nebo na FLIPOVÝ PAPÍR, abyste ho pak mohli PREZENTOVAT OSTATNÍM.

PROBLÉM NA ZAČÁTKU

.....
.....
.....

...A CO TEDY BUDETE
PŘESNĚ DĚLAT?

.....
.....
.....
.....

NALEZENÍ IDEÁLNÍCH ROLÍ V TÝMU

Jaké role by vám tedy v týmu byly ŠITÉ NA TĚLO? Porovnejte tento přehled možností s handoutem, kam jste zapisovali jména členů v týmu. Pomůže vám to později stanovit úkoly při plánování průběhu projektu.

KDO UMÍ DOBŘE MLUVIT

- ~ MLUVČÍ TÝMU
- ~ VYJEDNÁVAČ
- ~ .....

KDO JE SYSTEMATICKÝ

- ~ "ČASOPES" TÝMU (připomíná, kdy je potřeba řešit jednotlivé kroky)
- ~ .....

KDO UMÍ DOBŘE PRACOVAT S INTERNETEM

- ~ IT SEKCE TÝMU (má na starosti webovou stránku nebo profil projektu apod.)
- ~ .....

KDO DOBŘE FOTÍ NEBO TO UMÍ S KAMEROU

- ~ DOKUMENTARISTA
- ~ PR FOTOGRAF
- ~ HLAVNÍ KAMERAMAN
- ~ .....

KDO RÁD A DOBŘE PÍŠE

- ~ REPORTÉR
- ~ DOKUMENTARISTA PRO INTERAKTIVNÍ PORTÁL
- ~ .....

KDO UMÍ VÉST LIDI

- ~ „ŠÉF“ TÝMU
- ~ .....
- ~ .....

KDO JE SPOLEHLIVÝ

- ~ FINANČNÍK TÝMU (stará se o rozpočet)
- ~ .....

- ~ .....
- ~ .....
- ~ .....

- ~ .....
- ~ .....
- ~ .....

- ~ .....
- ~ .....
- ~ .....

KLÍČOVÝ ROK

Obsah projektu – jednotlivé akce Jaké kroky musíte postupně učinit, abyste svého cíle dosáhli?	Šéf Kdo bude této akci velet?	Jeho tým na danou akci Kdo všechno na tom bude pracovat?	Deadline Dokdy budete mít hotovo? (přesné datum)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

A CO PO KURZU?

MILÍ PŘÁTELÉ,

na kurzu Klíčení jsme se spolu s vámi pokusili zlepšovat vaše **SCHOPNOSTI** a **DOVEDNOSTI**. Pomocí her a dalších aktivit jsme společně intenzivně pracovali na tom, abyste mezi sebou uměli lépe komunikovat, dokázali co nejlépe spolupracovat na společném cíli a své činnosti dovedli efektivně plánovat, uskutečnit i zhodnotit.

Pět dní ale není tolik, aby ve vás toto vše zůstalo natrvalo. Proto je před vámi váš PROJEKT, který jste si společně naplánovali a připravili a který budete uskutečňovat na své škole s naší podporou. Na něm si OVĚŘÍTE, ZDA DOKÁŽETE ZÍSKANÉ SCHOPNOSTI A DOVEDNOSTI UPLATNIT V PRAXI – a my vám pomůžeme zhodnotit, nakolik se vám to podařilo.

CO VÁS TEDY ČEKÁ?

1/ Po kurzu ZAREGISTRUJTE SVŮJ PROJEKT NA PORTÁLE:

<http://www.psl.cz/projekt-klicovy-rok/tymoveprojekty>

Uved'te tam srozumitelně **VŠE, CO JSTE NAPSALI NA SVŮJ FLIP V ZÁVĚREČNÉ FÁZI PLÁNOVÁNÍ PROJEKTU:**

- ~ potřebné údaje o sobě a svém týmu;
- ~ CÍL svého projektu;
- ~ ZPŮSOB, jakým svého cíle chcete dosáhnout (jednotlivé aktivity (= kroky nebo akce), kdy se mají odehrávat a kdo za ně zodpovídá + to, na čem zhodnotíte, že projekt byl úspěšný);
- ~ to vše proveďte buď již na kurzu nebo do 14 dnů od jeho skončení.

2/ ZAČNĚTE REALIZOVAT SVŮJ PROJEKT!

- 3/ Cokoli uděláte (může to být třeba schůzka vašeho týmu, něco, co se vám podaří uskutečnit, nebo třeba i nějaký nezdar), **ZAPISUJTE vždy hned NA PORTÁL pomocí ikonky AKTUALIZOVAT PROJEKT**. Za váš tým se může přihlásit kdokoli, takže je dobré se k aktualizaci i **podepsat**.
- 4/ Během celé doby trvání projektu vás bude **podporovat Jakub**. Pokud budete cokoli potřebovat, ozvěte se mu přes email kubazhol@seznam.cz nebo přes FB (Jakub Šneidr) – rád vám pomůže!
- 5/ Během realizace vašich projektů vás čeká speciální podpora – přímo za vámi **do školy přijedou dva z instruktorů kurzu!** O tom, kdy a kdo to bude, se včas dozvíte ve škole nebo přímo od Jakuba.
- 6/ Na realizaci projektů máte jako **celá skupina** (všechny týmy kurzu) možnost získat **grant ve výši 5 000 Kč!** Ten se dá z poloviny využít na nákup **spotřebního materiálu** (barev, papírů a podobně) a z poloviny na **pronájem prostor**. Pokud z něj budete chtít čerpat, napište Jakubovi a v kopii současně i učiteli, který s vámi byl na kurzu, jakou částku budete potřebovat a na co a počkejte, zda vám žádost schválí (což může trvat delší dobu, pokud zrovna nebude v kanceláři).

MNOHO ZDARU!

tým kurzu Klíčení

projekt Klíčový rok, Prázdninová škola Lipnice, o. s.

www.psl.cz

A CO PO KURZU?

MILÍ PŘÁTELÉ,

na kurzu Klíčení jsme se spolu s vámi pokusili zlepšovat vaše **SCHOPNOSTI** a **DOVEDNOSTI**. Pomocí her a dalších aktivit jsme společně intenzivně pracovali na tom, abyste mezi sebou uměli lépe komunikovat, dokázali co nejlépe spolupracovat na společném cíli a své činnosti dovedli efektivně plánovat, uskutečnit i zhodnotit.

Pět dní ale není tolik, aby ve vás toto vše zůstalo natrvalo. Proto je před vámi váš PROJEKT, který jste si společně naplánovali a připravili a který budete uskutečňovat na své škole s naší podporou. Na něm si OVĚŘÍTE, ZDA DOKÁŽETE ZÍSKANÉ SCHOPNOSTI A DOVEDNOSTI UPLATNIT V PRAXI – a my vám pomůžeme zhodnotit, nakolik se vám to podařilo.

CO VÁS TEDY ČEKÁ?

1/ Po kurzu ZAREGISTRUJTE SVŮJ PROJEKT NA PORTÁLE:

<http://www.psl.cz/projekt-klicovy-rok/tymoveprojekty>

Uved'te tam srozumitelně **VŠE, CO JSTE NAPSALI NA SVŮJ FLIP V ZÁVĚREČNÉ FÁZI PLÁNOVÁNÍ PROJEKTU:**

- ~ potřebné údaje o sobě a svém týmu;
- ~ CÍL svého projektu;
- ~ ZPŮSOB, jakým svého cíle chcete dosáhnout (jednotlivé aktivity (= kroky nebo akce), kdy se mají odehrávat a kdo za ně zodpovídá + to, na čem zhodnotíte, že projekt byl úspěšný);
- ~ to vše proveďte buď již na kurzu nebo do 14 dnů od jeho skončení.

2/ ZAČNĚTE REALIZOVAT SVŮJ PROJEKT!

- 3/ Cokoli uděláte (může to být třeba schůzka vašeho týmu, něco, co se vám podaří uskutečnit, nebo třeba i nějaký nezdar), **ZAPISUJTE vždy hned NA PORTÁL pomocí ikonky AKTUALIZOVAT PROJEKT**. Za váš tým se může přihlásit kdokoli, takže je dobré se k aktualizaci i **podepsat**.
- 4/ Během celé doby trvání projektu vás bude **podporovat Tereza**. Pokud budete cokoli potřebovat, ozvěte se jí přes e-mail kucerova@psl.cz nebo přes FB (<https://www.facebook.com/tereza.kucerovaz>) – ráda vám pomůže!
- 5/ Během realizace vašich projektů vás čeká speciální podpora – přímo za vámi **do školy přijedou dva z instruktorů kurzu!** O tom, kdy a kdo to bude, se včas dozvíte ve škole nebo přímo od Terezy.
- 6/ Na realizaci projektů máte jako **celá skupina** (všechny týmy kurzu) možnost získat **grant ve výši 5 000 Kč!** Ten se dá z poloviny využít na nákup **spotřebního materiálu** (barev, papírů a podobně) a z poloviny na **pronájem prostor**. Pokud z něj budete chtít čerpat, napište Jakubovi a v kopii současně i učiteli, který s vámi byl na kurzu, jakou částku budete potřebovat a na co a počkejte, zda vám žádost schválí (což může trvat delší dobu, pokud zrovna nebude v kanceláři).

MNOHO ZDARU!

tým kurzu Klíčení

projekt Klíčový rok, Prázdninová škola Lipnice, o. s.

www.psl.cz

Sem si napiš svoji vybranou vlastnost:

PLAKÁT

Plakát je větší **list papíru vystavený na veřejně dostupných místech** (např. na ulici, na chodbách veřejných budov a podobně), který pomocí výtvarné formy, textu nebo obojího **upoutává pozornost** lidí na různé věci (společenský problém, zboží, kulturní akce atd.) a snaží se **je o něčem přesvědčit**.

Zpracován může být jakoukoli výtvarnou technikou, která autory napadne – od **fotografie** přes malbu, **kresbu** až třeba po **koláž**.

Hlavní otázky, které je nutné si položit, jsou:
CO JE CÍLEM VAŠEHO PLAKÁTU? JAK MÁ NA DIVÁKA ZAPŮSOBIT?

Jak udělat plakát, který zaujme?

Inspirovat vás mohou následující body:

VÝTVARNÉ ZPRACOVÁNÍ

Plakát by měl být především vizuálně zajímavý a upoutat na první pohled. Krása sama o sobě není měřítkem výtvarné kvality, pozor na kýč a líbivost.

TEXTY

Text upřesňuje sdělení, které plakát obsahuje.

SROZUMITELNOST

Divák by měl na první pohled pochopit, o co jde – případně být zaujat rébusem, který ho bude lákat k odhalení. Sdělení by nemělo být chaotické.

JEDNOTNÝ KONCEPT

Jednotlivé části plakátu by spolu měly být spojené do jednoho celku a společně přispívat k jednoznačnému sdělení.

Na této stránce jsou použity ukázky návrhů plakátů na téma „EU a nediskriminace“, vytvořených studenty v rámci soutěže pořádané Evropskou komisí, kategorie 15 – 18 let.

PRÁZDNINOVÁ ŠKOLA LIPNICE

SVĚT JE OBRAZEM NÁS SAMÝCH A VŠECHNY JEHO
PROBLÉMY A KONFLIKTY SE ODRAŽEJÍ V KAŽDÉM Z NÁS.
KLÍČ K JEJICH ŘEŠENÍ PROTO MUSÍME HLEDAT V SOBĚ.

POSÍLÁNÍ PRÁZDNINOVÉ ŠKOLY LIPNICE
JE NÁROČNÝMI VÝZVAMI MOTIVOVAT A MOBILIZOVAT
V ČLOVĚKU ODVAHU A TVOŘIVOST, KTERÉ JSOU
NEZBYTNÉ PRO AKTIVNÍ NABÝVÁNÍ ZKUŠENOSTÍ.
PODPORUJEME TAKOVOU ZKUŠENOST, KTERÁ VEDE
K POZITIVNÍ ZMĚNĚ, NÁRŮSTU SEBEVĚDOMÍ
A ODPověDNĚMU PŘÍSTUPU K VLASTNÍMU ŽIVOTU,
DRUHÝM LIDEM A SVĚTU.

Kurz **Klíčení**, kterého se účastníte, pro vás připravil tým lektorů neziskové nevládní organizace jménem **Prázdninová škola Lipnice (PŠL)**, metodického centra zážitkové pedagogiky s více než třicetiletou tradicí. Už v době reálného socialismu byla pro mnohé PŠL pořádká kurzy pro všechny věkové kategorie. Účastníky našich akcí připravujeme na život ve třetím tisíciletí – prostřednictvím hlubšího poznávání sebe sama a rozšiřováním hranic možnosti pomáháme jednotlivcům najít cestu, kterou by mohl vést rozvoj jejich osobnosti. Instruktory a členy PŠL jsou lidé s nejrůznější profesní i lidskou zkušeností. Většinu kurzů realizují jako dobrovolníci bez nároku na honorář.

Autorské kurzy v roce 2012:
ŽIVOT JE GÓTICKEJ PES • I CAN • DEJA VU • VLASTNÍ CESTOU • HORIZONT • VÍTR VE
VLASECH • MOKOŠA • QUO VADIS? • BUDEME 3 • JAKÉ TO JE ASI V ČUDU? • TRIBO
• ARTEFAKT • NENÍ MUŽE NAD KOVÁŘE • ZAHRANICE • LOADING

V posledních letech se PŠL také věnuje i kurzům grantovým. Součástí tohoto trendu je také projekt **Klíčový rok**, v rámci něhož byl připraven kurz **Klíčení**. Náklady na vytvoření kurzu i jeho samotnou realizaci (včetně ubytování a stravy účastníků) jsou tak hrazeny z prostředků Evropského sociálního fondu a rozpočtu ČR.

Více informací naleznete na

www.psl.cz

Jaromírova 51
120 00 Praha 2
T 224 942 534
M 774 432 005
E psl@psl.cz

